

KRIZOVÝ PLÁN
při mimořádných událostech

Základní školy T. G. Masaryka Opava,
Riegrova 13 – příspěvková organizace

Zpracoval: Mgr. Aleš Moravec

Vydáno : září 2015

Připravenost na krizové situace

Informace pro žáky, učitele a ostatní provozní personál ZŠ T. G. Masaryka Opava

V životě člověka mohou nastat neočekávané mimořádné situace, jako jsou živelné pohromy (záplavy a povodně, požáry, vichřice, sněhové a námrazové kalamity, sesuvy půdy, zemětřesení), havárie s únikem nebezpečných látek do životního prostředí (havárie v chemických provozech a skladech, dopravní nehody s únikem nebezpečných látek, radiační havárie, ropné havárie) a další, které mohou ohrozit životy a zdraví žáků, učitelů a ostatního provozního personálu školy a způsobit velké škody na materiálních hodnotách.

Tato příručka obsahuje návod, jak se připravit na dopad možných následků živelných pohrom nebo mimořádných situací způsobených lidskou činností.

Mimořádné události, které mohou vzniknout na území města Opavy – Základní školy

Čas od času se každý může setkat s událostí ohrožující jeho život, zdraví nebo majetek. Proto je dobré vědět, jaké situace nás ohrožují, jak se v těchto situacích zachovat a ochránit tak svůj život, zdraví, majetek a pomoci druhým.

Typy mimořádných událostí na území města Opavy – Základní školy:

- požáry, rozsáhlé lesní a velké plošné požáry,
- záplavy a povodně přívalovým deštěm,
- výron nebo únik nebezpečných škodlivin do ovzduší (např. únik čpavku z chladicího zařízení, havárie při přepravě škodlivin, požár s vývinem nebezpečné látky apod.),
- vichřice, sněhové a námrazové kalamity, krupobití,
- rozsáhlé dopravní havárie – hromadné autohavárie, pád letadla,
- epidemie nakažlivých onemocnění lidí a zvířat (např. salmonelóza, atd.),
- přerušení dodávek médií (např. elektrické energie, vody, plynu, tepla, telekomunikačních služeb apod.),
- výbuchy (např. plynovzdušné směsi, trhaviny, prašné provozy, přeprava výbušnin apod.),
- nedostatek vody,
- sesuvy půdy a svahové pohyby
- podstatné zhoršení kvality ovzduší,
- teroristické akce a narušení veřejného pořádku

Co dělat při vzniku mimořádné události

Při ohrožení, o kterém můžete být vyrozuměni prostřednictvím sirén, zprávou ve školním rozhlasu, televizi, z tisku nebo hlášením místního rozhlasu, pojízdného rozhlasového vozu, megafonu a od spoluobčanů, se snažte dodržovat následující zásady:

- RESPEKTUJTE a snažte se získat informace z oficiálních zdrojů (rozhlas, televize, místní rozhlas, vyhláška obecního nebo městského úřadu apod.).
- NEROZŠÍŘUJTE poplašné a neověřené zprávy.
- VARUJTE ostatní ohrožené osoby ve svém nejbližším okolí.
- NETELEFONUJTE zbytečně – telefonní síť (včetně mobilní) je v situaci ohrožení přetížena.
- NEPODCEŇUJTE vzniklou situaci.
- UVĚDOMTE SI, že největší hodnotu má lidský život a zdraví a až potom záchrana majetku.
- UPOSLECHNĚTE pokynů pracovníků záchranných složek, učitelů a ostatního provozního personálu školy.

Kam hlásit mimořádné situace

Jste-li svědkem vzniku mimořádné situace, předejte informaci co nejdříve na tísňovou linku: **112**

Případně na čísla:

- 150 - Hasiči**
- 112 - Tísňové volání**
- 155 - Zdravotnická záchranná služba**
- 155 - Zdravotnická záchranná služba**
- 156 - Městská policie**
- 158 - Policie ČR**

Potřebné údaje ke sdělení na dispečink:

- **kdo volá** (jméno volajícího) a číslo telefonu;co se stalo;
- **kde se to stalo;**
- **jak je to dlouho;**
- v případě potřeby **orientační body v místě události;**
- **doplňující údaje** podle situace (počet postižených, druh zranění, apod.).
- Po ukončení hovoru zavěste a **čekaňte na zpětný dotaz k ověření pravdivosti zprávy.**

Požár

- Požár uhasťte dostupnými prostředky nebo jej lokalizujte. Jestliže to není možné, proveďte nutná opatření k zamezení jeho šíření.
- Ohlaste zjištěný požár na ohlašovně požárů (150) nebo zabezpečte jeho ohlášení.
- Zjistěte, zda se v ohroženém prostoru nenachází osoby; pokud ano, vyveďte je na bezpečné místo.
- Zastavte přívod plynu, vypněte elektrický proud, vezměte si nejn nutnější věci (doklady, léky, peníze apod.) a ohrožený prostor rychle opusťte.
- Neodvětrávejte prostory v nichž hoří. Přístup vzduchu intenzitu hoření zvyšuje (kouř má opačné účinky jak vzduch).
- Vyneste předměty, které působením požáru mohou vybuchnout, zvýšit intenzitu hoření, popřípadě mohou zvýšit škodlivost unikajících plynů (např. propan-butanové nádoby apod.); není-li to možné, upozorněte na tyto předměty zasahující záchranné složky.
- Nezdržujte se v blízkosti požáru, hořením různých materiálů mohou vznikat nejrůznější škodlivé plyny.
Z blízkosti požáru odvezte vozidlo, aby nepřekáželo záchranným jednotkám, popřípadě nebylo poškozeno.
- Poskytněte na výzvu velitele zásahu osobní pomoc jednotce požární ochrany.
- Respektujte pokyny velitele zásahu a řiďte se jimi.

Únik škodlivé látky do ovzduší

- Jste-li na volném prostranství, okamžitě opusťte ohrožený prostor (směrem od zdroje nebo kolmo na směr větru). Není-li to možné, vstupte do nejbližší budovy.
- Jste-li uvnitř, umožněte vstup dalším osobám. Nevstupujte do sklepních prostor, protože naprostá většina toxických látek je těžší než vzduch.
- Budovu základní školy neopouštějte, pokud neobdržíte informace, že je to možné.
- Zavřete a všemi dostupnými prostředky utěsněte okna, dveře a ostatní ventilační otvory, vypněte klimatizaci (ventilátory apod.).
- Podle možností se zdržujte v místnosti na straně odvrácené od zdroje úniku škodlivé látky v co nejvyšším patře budovy základní školy; nekuřte, vyvarujte se fyzické námahy.
- Připravte si improvizovaný prostředek k ochraně dýchacích orgánů, při průniku škodliviny do budovy školy jej použijte. Při jeho výměně zadržte dech.
- Při svědění na nekrytých částech těla si tělo omyjte větším množstvím vody a otřete do sucha. Oděv si podle možností vyměňte

Havárie vozidla přepravujícího nebezpečný náklad

- Skutečnost o přepravovaném škodlivém nákladu signalizují bezpečnostní značky a kódy na vozidle.

- Jste-li svědky havárie, z bezpečné vzdálenosti se pokuste přečíst alespoň jedno z čísel kódu a podejte o havarovaném vozidle a číslech kódu informaci hasičům nebo policii.
- Zjistěte směr proudění vzduchu v místě havárie (podle směru úniku dýmu či par, pomocí vlajícího kapesníku či třepetání listí na stromech apod.).
- Zjistíte-li zápach či stoupající dým, zejména jiné barvy než kouř, urychleně opusťte prostor.
- Předpokládáte-li, že by mohlo dojít k výbuchu, úniku škodliviny apod., nepřibližujte se k havarovanému vozidlu.
- Nepoužívejte zápalných a jiskřivých zdrojů (motor, cigarety, otevřený oheň, elektrospotřebiče apod.).
- Nebezpečné kusové zásilky mohou být označeny informačním systémem DIAMANT (čtverec z různých barev s vepsanými čísly a písmeny). Pokud je obal tímto způsobem označen, jedná se vždy o nebezpečnou látku. Nesnažte se s takovými obaly bez naléhavých důvodů manipulovat.
- Ostatní zásady ochrany jsou obdobné jako při úniku škodlivin.

Větrná smršť

- sledujte zprávy o příchodu větrné smršti, opusťte ulice a ukryjte se do pevných staveb;
- uzavřete okna, okenice, či jinak zabezpečte otvory na návětrné straně;
- připevněte pohyblivé předměty, dopravní prostředky umístěte do závětrných prostorů a jejich postavení nejmenší plochou proti větru;
- je-li to nutné, otevřete okna či dveře na závětrné straně (vyrovnání tlaku vzdušných proudů v budovách).

Teroristické akce

Anonymní oznámení (uložení bomby, třaskaviny, použití nebezpečné látky apod.)

- nedotýkejte se podezřelého předmětu;
- otevřete dveře a okna;
- zatáhněte záclony, závěsy nebo žaluzie;
- opusťte budovu školy a následujte ostatní evakuované do předem vyhrazených prostor;
- vezměte s sebou všechny osobní věci (osobní doklady apod.);
- dodržujte pokyny a instrukce vydané ředitelem školy popř. jeho zástupce;
- vyčkejte další instrukce bezpečnostních složek řídících akci
- v případě nálezu podezřelého předmětu, např. obálky, balíčku, oznamte tuto skutečnost na Policii ČR nebo Hasičský záchranný sbor.

Teroristická akce (za použití střelných zbraní) pokud jste mimo budovu školy, okamžitě opusťte ohrožené místo

- pokud jste v budově školy, nezdržujte se v blízkosti oken;
- ukryjte se za vhodným kusem nábytku;
- striktně dodržujte instrukce vydávané bezpečnostními složkami;

- vyvarujte se použití pevných telefonních linek;
- zachovejte klid a rozvahu.

Evakuace (příloha – Evakuační plán)

Rozhodnutí o provedení evakuace bude vydáno vždy, pokud nebude možno zajistit ochranu žáků, učitelů a ostatního provozního personálu školy v místech jejich stálého nebo běžného pobytu. Rozhodnutí o provedení evakuace bude vydáno ředitelem školy, orgány samosprávy v příslušném místě, v případě nebezpečí z prodlení velitelem zásahu.

Vyhlášení evakuace se předpokládá za těchto důvodů:

- Při úniku nebezpečných škodlivin do ovzduší z okolí místa úniku a z prostoru po směru větru.
- Při požáru látek, které hořením uvolňují nebezpečné škodliviny z okolí těchto objektů a z prostoru po směru větru.
- Při nebezpečí výbuchu (únik plynu, terorismus, požár skladu výbušných látek apod.) z okolí ohroženého účinky tlakové vlny.
- Po nastalém výbuchu z objektů narušených účinkem tlakové vlny.
- Při povodních a záplavách z míst předpokládaného rozlití vody.
- Při požáru objektu z objektu a bezprostředně ohroženého okolí.

Zásady chování při evakuaci

- Sledujte informace a bezvýhradně se řiďte pokyny ve sdělovacích prostředcích, pokyny vydanými pracovníky záchranných složek, ředitelem školy nebo jeho zástupce. Dbejte jejich pokynů.
- Podle časových možností si připravte evakuační zavazadlo a vhodně se oblečte.
- Nepodlehnete panice, pomozte menším žákům.
- Jste-li v tísni, vyvěste na viditelné místo bílý terč (prostěradlo, ručník apod.) pro vyžádání pomoci.

Zásady pro opuštění budovy základní školy

- Vypnout elektrické spotřebiče s výjimkou chladniček a mrazniček, ve kterých jsou uloženy potraviny.
- Uzavřít hlavní uzávěry plynu a vody (elektrinu nevypínat).
- Uhasit otevřený oheň v kamnech, vařících, tepelných agregátech apod.
- Odpojit antény televizních a rozhlasových přijímačů.
- Překontrolovat uzavření oken.
- Zabezpečit budovu proti vniknutí cizích osob.
- Dětem vložte do kapsy oděvu cedulku se jménem a adresou.

Zásady při nouzovém ubytování

- Řídit se pokyny ředitele školy popř. jeho zástupce.
- Řádně se chovat.
- Dodržovat pravidla slušného soužití.
- Po odeznění mimořádné události či krizové situace se budou žáci, učitelé a ostatní provozní personál školy vracet podle možností vracet do budovy školy, do svých domovů nebo bude příslušnými orgány řešena jejich situace.

Zásoby pro humanitární pomoc

- Zásoby pro humanitární pomoc jsou součástí systému nouzového hospodářství. Zásoby vytváří Správa státních hmotných rezerv a jsou součástí zajištění humanitární pomoci postiženým osobám v době vyhlášení krizového stavu.
 - Zásoby pro humanitární pomoc slouží pro první 3 dny krizové situace k zajištění nezbytných životních potřeb fyzických osob, které vlivem krizové situace zůstaly bez potřebných věcných prostředků nutných k přežití a které nebyly evakuovány.
 - Městský úřad může tyto zásoby vyžádat za předpokladu, že není schopen poskytnout potřebnou pomoc z vlastních zdrojů.
- Zásoby pro humanitární pomoc obsahují:

- a) dávku potravin a osobní potřeby
- b) náhradní oděv a obuv
- c) spací pytel;
- d) balení pitné vody.

Prevence

- Vlastníci staveb a pozemků, které leží v záplavovém pásmu jsou podle vodního zákona povinni zpracovat povodňový plán pro svůj objekt (informace poskytuje odbor životního prostředí).
- Seznamte se s možnou výší velké vody v ohrožené oblasti kolem vašeho působiště, vytipujte bezpečné místo, které nebude zaplaveno vodou.
- Dbejte na to, aby při povodních nebyla hladina uměle zvedána překážkami (můstek, oplocení, kůlna či jiné zmenšení průtočného profilu).

- Odstraňte nebo zajistěte snadno odplavitelný materiál, břehy čistěte, neskladujte zde nebezpečné látky (pohonné hmoty, hnojiva, apod.).
- Mějte přehled o možnostech, kde lze získat materiál k utěsnění otvorů (pytle s pískem, řezivo apod.).

Způsob varování a vyrozumění žáků, učitelů a ostatního provozního personálu školy:

V případě krizové situace budete varováni a vyrozuměni sirénami a sdělením, o jakou událost se jedná. Informace z hromadných sdělovacích prostředků s celostátní působností podá:

- veřejnoprávní rozhlas – stanice RADIOŽURNÁL (pásmo VKV II),
- PRAHA (pásmo SV) veřejnoprávní televize – programový okruh ČT1 a ČT2,
- tisk
- soukromé televizní a rozhlasové stanice např. Nova, Prima, Evropa2, F1“

Státní správa a samospráva využívá i místních informačních prostředků:

- Místního rozhlasu v příslušné obci
- Místní tisk,
- Vyhlášky pro obyvatelstvo.

Orgány zodpovědné za řešení situace (policie, hasiči, civilní ochrana atd.) mohou navíc použít:

- megafony,
- rozhlasové vozy,
- osobní informování,
- další speciální prostředky.

Způsob varování žáků, učitelů a ostatního provozního personálu školy při bezprostředně hrozícím nebezpečí

V případě mimořádné události, která akutně bezprostředně ohrožuje okolí (např. únik nebezpečných škodlivin do ovzduší) budou žáci, učitelé a ostatní provozní personál školy varován pomocí sirén varovným signálem „všeobecná výstraha“. Jedná se o houkání sirény kolísavým tónem po dobu 140 sekund, které bude doplněno zprávou o charakteru ohrožení a činnosti, kterou je nutno na ochranu obyvatelstva provést.

Poznámka: Každou první středu v měsíci ve 12,00 hodin jsou sirény pravidelně přezkušovány 140 sekund trvajícím trvalým tónem. V tomto případě žádnou činnost neprovádějte.

Co dělat, když zazní siréna

Níže uvedené pokyny platí jen tehdy, pokud zjevně nejde o povodňové ohrožení.

- **OKAMŽITĚ SE UKRYJTE**
- Vyhledejte úkryt v nejbližší budově. Tou je budova školy.
- Děti, které jsou ve škole, je nutné ponechat ve škole a neposílat je domů. Škola se o ně postará a sdělí jim, co mají dělat.
- Jestliže cestujete automobilem dopravním prostředkem a uslyšíte varování, je nejlepší okamžitě automobil, dopravní prostředek zaparkovat, opustit a vyhledat úkryt v nejbližší budově.
- **ZAVŘETE DVEŘE A OKNA**
- Když se ukryjete v budově, musíte zavřít dveře a okna kvůli bezpečnosti žáků, osob uvnitř. Siréna může s velkou pravděpodobností signalizovat únik toxických látek, plynů, radiačních zplodin a jedů. Uzavřením prostoru snížíme pravděpodobnost vlastního zamoření.
- **ZAPNĚTE RÁDIO NEBO TELEVIZI**
- Informace o tom, co se stalo, proč byla spuštěna siréna a varováno obyvatelstvo a co dělat dále, uslyšíte v pravidelných relacích a zpravodajských vstupech ve sdělovacích prostředcích. Zajistěte si proto předem přenosný radiopřijímač VKV a baterie.

Varovný signál

vyhlašovaný prostřednictvím poplachové sirény

Tón sirény

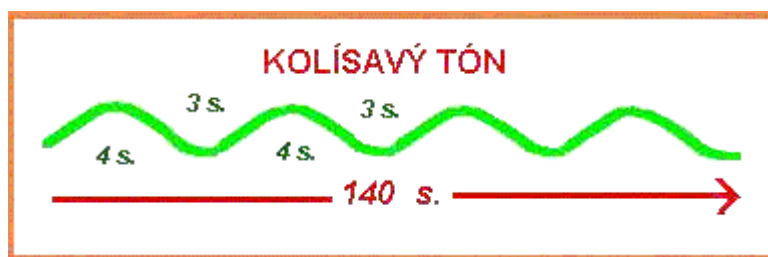
Kolísavý

Význam signálu

140 vteřin

Činnost obyvatelstva

Všeobecná výstraha Ukrytí,
poslech médií

Ostatní signály vyhlašované prostřednictvím poplachových sirén

Tón sirény

Trvalý tón 140 vteřin

Význam signálu

Zkušební tón

Činnost obyvatelstva Poznámka

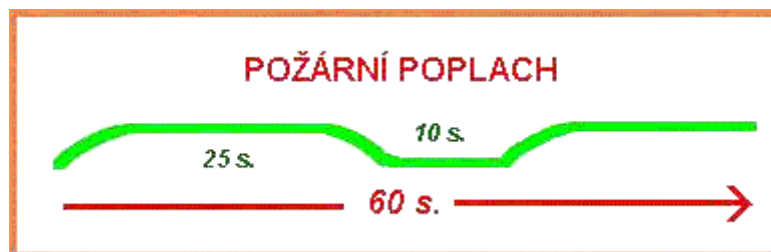
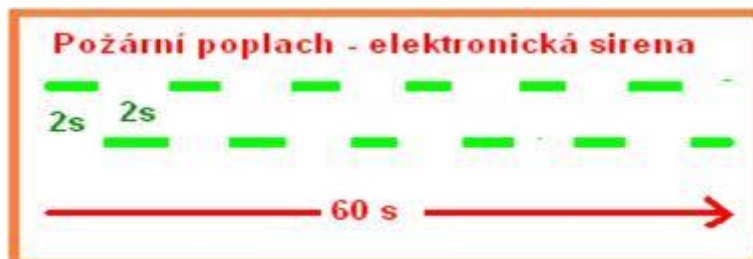
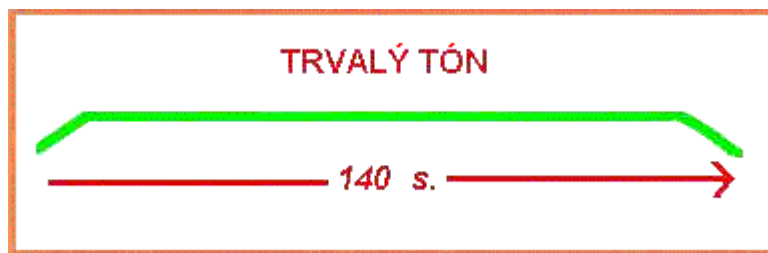
Žádná

Přerušovaný tón 60
vteřin

Požární poplach

Svolání jednotky
požární ochrany,
záchrana osob, majetku
a zvířat

Rozdílná forma u
rotační a elektronické
sirény

Krizový stav

Krizová situace nebo také krizový stav je mimořádná událost, při níž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav. Jedná se o situaci ohrožující životy, zdraví, majetek, životní prostředí nebo vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek.

Za těchto stavů může být:

- vyhlášena obyvatelstvu pracovní povinnost a pracovní výpomoc;
- určeny věcné prostředky (movité i nemovité věci) právnických a fyzických osob, které se budou podílet na řešení dopadů a odstraňování následků krizové situace;
- vyhlášena různá regulační opatření, popř. zaveden na určité suroviny, potraviny a hotové výrobky přidělový systém;
- uzavřena postižená oblast;
- prováděna regulace pohybu osob;
- vyhlášena evakuace velkého rozsahu (nevztahuje se na objektovou evakuaci vyhlášenou velitelem zásahu, ta může být vyhlášena při bezprostředním ohrožení osob i mimo krizový stav).

Stav nebezpečí

Vyhlašuje Vyhláší Hejtmán kraje

Důvod sou-li v případě živelní pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie, nehody nebo jiného nebezpečí ohroženy životy, zdraví, majetek, životní prostředí,

pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů a složek integrovaného záchranného systému;

Území celý kraj nebo jeho část;

Doba trvání nejvýše 30 dnů (prodloužení doby jen se souhlasem vlády);

Nouzový stav

Vyhlašuje Vláda České republiky popřípadě předseda vlády

Důvod v případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost;

Území celý stát nebo jen omezené území státu;

Doba trvání nejdéle 30 dnů (prodloužit může pouze Poslanecká sněmovna);

Stav ohrožení státu

Vyhlašuje Parlament České republiky

Důvod na návrh vlády; je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy

Území celý stát nebo jen omezené území státu;

Doba trvání není omezeno.

Válečný stav

Vyhlašuje Parlament České republiky

Důvod je-li Česká republika napadena nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení;

Území celý stát;

Doba trvání není omezeno

Integrovaný záchranný systém, orgány krizového řešení

- Při mimořádných událostech a krizovém stavu zasahuje integrovaný záchranný systém, jehož základními složkami jsou Hasičský záchranný sbor České republiky, zdravotnická záchranná služba a Policie České republiky. V návaznosti na druh mimořádné události jsou podle potřeby na likvidaci jejích následků povolávány další potřebné složky, služby a organizace.

- **Koordinaci záchranných a likvidačních prací v době mimořádné události velkého rozsahu nebo krizové situace bude provádět krizový štáb ZŠ T. G. Masaryka v čele s ředitelem školy.**

Než přijede sanitka

Potřeba zdravotnické pomoci při mimořádných situacích bude velká. Je to pomoc každému - zraněným, nebo těm, jejichž zdraví a životy jsou ohroženy.

Právě při nejzávažnějších úrazech, které bezprostředně ohrožují život, dorazí odborná pomoc na místo mimořádné události během několika málo minut. Má-li být člověk v tomto stavu zachráněn, musí mu účinnou pomoc poskytnout a zabezpečit základní životní funkce do příjezdu odborné pomoci přítomný laik (neodborník). Nemusí se vždy jednat o rozsáhlé katastrofy, ale třeba i o poskytnutí první pomoci v běžném životě. Proto je vhodné mít základní znalosti a dovednosti v oblasti poskytování první pomoci a prohlubovat si je.

Základní zásady první pomoci

- Zjistěte a odstraňte příčinu, která způsobila újmu na zdraví (elektřina, plyn apod.) nebo dopravte raněného mimo dosah působení škodlivin (plyn, toxické látky apod.).
- Zhodnoťte zdravotní stav zraněného - obnovte základní životní funkce: dýchání a srdeční činnost - a zjistěte, zda nedochází k velkému zevnímu, zejména tepennému krvácení.
- U méně kritických stavů postupujte s rozvahou, šetrně a za trvalého sledování stavu zraněného s vědomím možnosti jeho zhoršení (zvracení, ztráta vědomí či jiná komplikace) až do předání raněného zdravotnickým pracovníkům, kterým sdělte, co jste vykonali a jak se stav raněného vyvíjel.
- Podle stupně postižení základních životních funkcí proveďte:
 - zastavení zevního krvácení tlakovým obvazem, škrtidlem či tlakem přímo v ráně;
 - masáž srdce a dýchání z plic do plic;
 - uložení bezvědomého do **stabilizované polohy**.

Stabilizovaná poloha

Postup:

- Vyšetřete ústní dutinu, zda v ní nejsou cizí tělesa či umělý chrup.
- Uložte paži bližší k vám podél těla postiženého a zastrčte její dlaň pod stehno bližší nohy.
- Položte jeho vzdálenější paži přes hrudník a vzdálenější nohu překřížte ve výši kolen přes bližší.
- Jednou rukou podpírejte hlavu a druhou rukou uchopte oděv na boku vzdálenějším od vás a přitáhněte postiženého směrem k sobě tak, aby ležel na boku a opíral se vás.
- Upravte polohu hlavy obličejem směrem k vám a ujistěte se, že dýchací cesty jsou průchodné.
- Ohněte nyní horní paži v lokti tak, aby prsty měl postižený před svým obličejem.
- Ohněte horní nohu mírně v kolenu tak, aby se opírala kolenem o zem a podpírala tak dolní polovinu těla.
- Uvolněte spodní paži směrem za záda postiženého podél těla tak, aby bránila převrácení na záda.

Při podezření na poranění páteře do této polohy osoby NEUKLÁDEJTE!

Pojmy a jejich význam

- **Bezpečnostní rada kraje**, (určené) obce – koordinační orgán pro přípravu na krizové situace
- **Civilní ochrana** - je určena k ochraně civilního obyvatelstva před nebezpečím a pomoci obyvatelstvu při odstraňování bezprostředních účinků krizových situací a mimořádných událostí a při vytváření nezbytných podmínek pro jejich přežití. Civilní ochrana je dále součástí komplexní systému obrany státu a zabezpečuje výkon humanitárních úkolů uvedených v čl. 61 Dodatkového protokolu k Ženevským úmluvám o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů ze dne 12. srpna 1949, přijatého v Ženevě dne 8. června 1977 a publikovaného sdělením Federálního ministerstva zahraničních věcí ve Sbírce zákonů pod č. 168/1991 Sb.
- **Epidemie** - výskyt onemocnění, který výrazně převyšuje obvykle očekávané hodnoty incidence tohoto onemocnění v daném místě a čase.
- **Evakuace** - předem připravený a určenými orgány řízený odsun osob, materiálu, techniky a zařízení z ohrožených míst a prostorů s cílem předejít ztrátám na životech a hmotných prostředcích (organizovaná, řízená evakuace), nebo dobrovolné opuštění místa osobou z důvodu ohrožení jejího života nebo zdraví (dobrovolná, samovolná evakuace).
- **Evakuační zavazadlo** - připravuje se pro případ krátkodobého opuštění místa pobytu v důsledku vzniku mimořádné situace nebo krizové situace. Obsahuje zejména základní trvanlivé potraviny, předměty denní potřeby, osobní doklady, pojistné smlouvy, peníze a cennosti, přenosné rádio s rezervními bateriemi, toaletní a hygienické potřeby, léky, svítilnu, náhradní oděv, obuv, pláštěnku, spací pytel nebo přikrývku, kapesní nůž, šití a jiné drobnosti. Označuje se jménem a adresou.
- **Hasičský záchranný sbor České republiky** - záchranný sbor, jehož základním posláním je chránit životy a zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech.
- **Integrovaný záchranný systém (IZS)** - systém zabezpečení koordinovaného postupu složek integrovaného záchranného systému při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací.
- **Katastrofa** - vážné narušení funkce společnosti, působící velké ztráty na životech, majetku nebo okolním prostředí. Je to událost o takovém rozsahu, že postižená oblast musí vynaložit mimořádné úsilí k jejímu zdolání, často s vnější nebo mezinárodní pomocí. Katastrofy se také klasifikují podle rychlosti jejich průběhu (náhlé nebo pomalé), nebo podle jejich příčiny (přírodní nebo způsobené lidskou činností).
- **Krize** - situace, v níž je významným způsobem narušená rovnováha mezi základními charakteristikami systému (narušeno je poslání, filosofie, hodnoty, cíle, styl fungování systému) na jedné straně a postojem okolního prostředí k danému systému na straně druhé.
- **Krizový štáb** – pracovní orgán k řešení krizových situací
- **Krizová situace** - situace (ohrožení), v jejímž důsledku se vyhláší stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav. Jsou při ní ohroženy důležité hodnoty, zájmy či statky státu a jeho občanů a hrozící nebezpečí nelze odvrátit a způsobené škody odstranit běžnou činností orgánů veřejné moci, ozbrojených sil a

ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů, havarijních a jiných služeb a právnických a fyzických osob.

- **Krizové řízení** - souhrn řídicích činností věcně příslušných orgánů zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravou na řešení a řešením krizové situace.
- **Krizový stav** - je vyhlášen hejtmánem kraje nebo primátorem hl.m. Prahy (stav nebezpečí), vládou ČR, popř. předsedou vlády ČR (nouzový stav) a Parlamentem České republiky (stav ohrožení státu a válečný stav) v případě hrozby nebo vzniku krizové situace a v přímé závislosti na jejím charakteru a rozsahu.
- **Krizový plán** – plán, který obsahuje souhrn krizových opatření a postupů k řešení krizových situací
- **Likvidační práce** - činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí, přičemž následky se rozumí účinky (dopady) a rizika působící na osoby, zvířata, věci a životní prostředí. O způsobu provedení likvidačních prací a jejich vykonavatelích rozhoduje velitel zásahu, který při volbě vychází z podmínky dané nutností vykonat likvidační práce bez zbytečného odkladu.
- **Mimořádná situace** - situace vzniklá v určitém prostředí v důsledku hrozby vzniku nebo po vzniku mimořádné události, která je řešena obvyklým způsobem složkami integrovaného záchranného systému, bezpečnostního systému, systému ochrany ekonomiky, obrany apod. a příslušnými orgány za použití jejich postupů a na úrovni běžné spolupráce bez vyhlášení krizových stavů.
- **Mimořádná událost (MU)** - škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.
- **Povodeň** - je přechodné výrazné zvýšení hladiny vodních toků nebo jiných povrchových vod, při kterém voda již zaplavuje území mimo koryto vodního toku. Přechodné výrazné stoupnutí vodní hladiny konkrétního vodního toku, při kterém se voda z koryta vylévá, způsobuje následné zaplavení bezprostředního i blízkého okolí vodního toku, ohrožuje životy a majetek, devastuje životní prostředí a působí značné materiální škody. Povodeň je i stav, kdy voda může způsobit škody tím, že z určitého území nemůže dočasně přirozeným způsobem odtékat nebo její odtok je nedostatečný, případně dochází k zaplavení území při soustředěném odtoku srážkových vod. Povodeň může být způsobena přírodními jevy, zejména táním, dešťovými srážkami nebo chodem ledů (přirozená povodeň), nebo jinými vlivy, zejména poruchou vodního díla, která může vést až k jeho havárii (protržení) nebo nouzovým řešením kritické situace na vodním díle (zvláštní povodeň). Povodňové stupně aktivity: I. stupeň – stav bdělosti, II. stupeň – stav pohotovosti, III. stupeň – stav ohrožení.
- **Pracovní povinnost** – povinnost fyzických osob vykonávat po nezbytně nutnou dobu určené práce, které jsou nutné pro řešení krizové situace a které jsou tyto osoby povinny konat v místě určeném orgánem krizového řízení, a podle potřeb pro řešení krizové situace i nad rámec pracovní doby stanovené v pracovněprávních předpisech.
- **Pracovní výpomoc** – povinnost fyzických osob vykonávat jednorázové a mimořádné úkoly nezbytné pro řešení krizové situace, které jsou povinny konat v místě určeném orgánem krizového řízení, a podle potřeb pro řešení krizové situace i nad rámec pracovní doby stanovené v pracovněprávních předpisech.
- **Stav nebezpečí** – bezodkladné opatření, které se může vyhlásit, jsou-li v případě živelní pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie, nehody nebo jiného nebezpečí ohroženy životy, zdraví, majetek, životní prostředí, pokud nedosahuje intenzita

ohrožení značného rozsahu, a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů a složek integrovaného záchranného systému.

- Terorismus - společensky nebezpečný jev projevující se v národním i mezinárodním měřítku. Je to předem připravené, promyšlené použití násilí nebo hrozby násilím, obvykle zaměřené proti nezúčastněným osobám, s cílem vyvolat strach, jehož prostřednictvím mají být splněny politické, náboženské nebo ideologické požadavky.
- **Varování** - souhrn technických a organizačních opatření zabezpečujících včasné upozornění obyvatelstva orgány veřejné správy na hrozící nebo nastalou mimořádnou událost, vyžadující realizaci opatření na ochranu obyvatelstva a majetku. Zahrnuje zejména varovný signál, po jehož provedení je neprodleně realizováno informování obyvatelstva o povaze nebezpečí a o opatřeních k ochraně života, zdraví a majetku.
- **Věcné prostředky** – movité a nemovité věci ve vlastnictví státu, územních samosprávných celků a právnických a fyzických osob nebo jimi poskytované služby, které lze využít při řešení krizových situací.
- **Vyrozumění** - souhrn technických a organizačních opatření zabezpečujících včasné předávání informací o hrozící nebo nastalé mimořádné události orgánům krizového řízení, právnickým osobám a podnikajícím fyzickým osobám podle havarijních plánů nebo krizových plánů.
- **Zvláštní skutečnosti** – informace v oblasti krizového řízení, které by v případě zneužití mohly vést k ohrožení života, zdraví, majetku, životního prostředí nebo osob

V Opavě 1. 9. 2015

Mgr. Aleš Moravec
ředitel školy

